

спекулативни и вредни дейности. Включват се само граждански дейности на отделни лица, извършвани на собствена сметка или с непостоянно заети лица. Тук се причисляват изцяло или с част от работното си време членовете на домакинството, макар да имат едновременно и постоянно платена работа. Включва се участието на безработни, временно наети, но добре подготвени професионално лица, както и реализацията на продукцията на домакинствата, макар да не е официално регистрирана.¹

Очевидно дефинициите и обхватът на неформалните сектори в развитите и развиващите се страни не могат да бъдат еднакви. Това, което ги прави еднакво важни и третирано, е виждането, че в тях участват главно жените и че неформалните сектори трябва да включат и всички дейности на домакинството, които имат за резултат материални и духовни продукти и услуги и осигуряват непосредствено възпроизводството на семейството. Съответно тук трябва да се отчита приготвянето на храна, поддържането на дома и битовите вещи, прането и гладенето, гледането на деца, болни, възрастни, възпитателната работа и професионалното обучение в къщи и др.

Дългогодишното еднотипно социално и производствено-отраслово структурно развитие у нас при редовни наблюдения над личното и помощното стопанство и добре организираната статистика на домакинските бюджети са предпоставка за отчитане на голяма част от продукцията и производствените дейности, които според системата на националните сметки може да стои и във от официалната отчетност. Наблюденията над личното и помощното стопанство дават отговор и за допълнителните дейности и доходи, и за реалния обем на произведените с домашен труд вещи и услуги, и за тяхното разпределение по сектори и потребители. Това обаче не изчерпва съвременния интерес към неформалните сектори у нас. От една страна, те ще се разрастват заедно с разрастването на частната собственост, пазарните отношения и все по-голямата безработица. Това ще изисква допълнителни статистически наблюдения — по-бързи, по-гъвкави и с по-други признаци, най-подходящи решения за остойностяването на произведената продукция и услуги при силно вариращи пазарни цени. Както и в другите страни, дори при най-добре развита национална отчетност, се налага да се вземе отношение към характера и необходимостта от статистическа оценка на домакинския труд и неговия принос за икономическото и за демографското възпроизводство. Във всички случаи в неформалните сектори — отчитани

¹ Statistics on Women. Proceedings of the Second INSTAW/ECA Meeting on Statistics on Women, Geneva 13 — 16 November, 1989.